

AZ IFJÚSÁGI PROBLÉMÁK LAKOSSÁGI MEGÍTÉLÉSE SZÉKESFEHÉRVÁRON

2002. augusztus

Kutatási beszámoló

Jelen kutatási beszámoló további felhasználásához lépjen kapcsolatba az Echo Survey Szociológiai Kutatóintézet Közhasznú Társasággal!

A kutatási beszámoló kéziratnak minősül, hivatkozni ennek figyelembevételével a feltüntetett szerzők, annak hiányában a beszámolót jegyző szervezet engedélyével lehet.

A kutatáshoz kapcsolódó adatbázis és módszertani anyagok az Intézetnél történt regisztráció után szintén elérhetők.

Javaslatait, észrevételeit, szakmai megjegyzéseit is szívesen várjuk a következő címen:

Echo Survey Szociológiai Kutatóintézet
8000 Székesfehérvár, Forgó u. 15.
Tel: +36 (22) 502-276, Fax: +36 (22) 379-622
www.echosurvey.hu info@echosurvey.hu

A lakossági kutatást az ENIGMA 2001 Társadalomkutató Kft. végezte 2002. augusztusában az Echo Oktatáskutató Műhely megbízásából. A kutatóintézetünk kérdezőbiztosai 750 véletlenszerűen kiválasztott székesfehérvári felnőtt lakossal készítettek interjút, személyesen, standard kérdőívek segítségével. A mintavételből eredő kisebb eléréseket ún. többszemponútú matematikai súlyozással korrigáltuk. A végleges minta nem, kor és városrészek szerint pontosan reprezentálja Székesfehérvár város teljes felnőtt lakosságát. A kutatási beszámolóban közölt adatok hibahatára az egyes kérdésekre válaszolók számától függően +/- 2-4 százalék. Ez azt jelenti, hogy az általunk mért eredmények legfeljebb ennyivel térnek el attól az eredménytől, amit akkor kapnánk, ha minden fehérvári felnőtt lakost megkérdeznénk. A kérdőívek felvételére 2002. augusztus 1-18. között került sor.

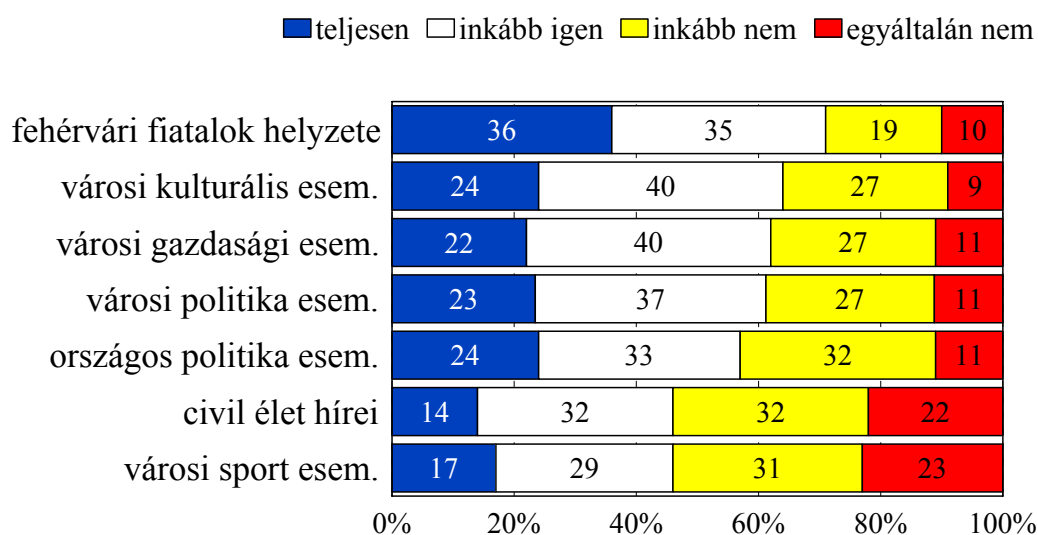
Több kérdésnél azt kértük a válaszolóktól, hogy rangsoroljanak szervezeteket vagy értékeljenek állításokat, különböző területeket, négy, illetve ötfokú skálán. Ezen kérdések esetében a kapott értékeket egy százfokú skálára számoltuk át, ahol a százas értéket az jelentette volna, ha az adott kérdésre minden válaszoló egyöntetűen a maximális, a nullát pedig az, ha a minimális pontszámot adja. A határ az ilyen százfokú skálákon az ötven pont. Az ez alatti érték általában negatív véleményt (bizalmatlanságot, elégedetlenséget, ellenszenvet stb.), míg az e feletti érték pozitív véleményt (elégedettséget, bizalmat, rokonszenvet stb.) jelez. A százfokú skálán bemutatott adatok, értékek összevetéséről tudni kell, hogy csak az öt pont feletti eltérések szignifikánsak statisztikailag. Jobb áttekinthetőség kedvéért több kérdésnél mérleg-indexre átszámítva közöljük a százalékos adatokat. A mérleg-indexen a pozitív véglet a plusz 100-as, a semleges, változatlan érték a 0, és a negatív válaszok pedig a mínusz 100-as értéket kapták.

Az adatfelvétel idején a választói névjegyzékben 85.141 fő szerepelt. A kutatás során minden választókerületben lélekszám arányos mintát vettünk, így nagyjából kerületenként minden 110. felnőtt lakost kérdeztük meg.

1. Problémapercepció

A fehérvári lakosok 24 százalék érdeklődik intenzíven az országos politika eseményei iránt, további 33 százalék közepesen. Ezzel megegyező mértékű érdeklődés kíséri a városi politikai eseményeket, a megkérdezettek 60 százaléka nyilatkozott úgy, hogy nagyon vagy közepesen érdeklődik irántuk. Ennél egy kicsivel többen érdeklődnek a gazdasági és kulturális események iránt, míg jóval kevesebben a sportesemények és civil szektor hírei iránt. Az általunk felsoroltak közül a lakosok leginkább a fehérvári fiatalok helyzete iránt érdeklődnek, 36 százalékukat nagyon, további egyharmaduk inkább érdeklődik irántuk. Ha az adatokat százalékos skálára számoljuk át, a politikai érdeklődés indexe 56 pont, a gazdasági eseményeké 57, a kulturális eseményeké 59 pont, míg a sport és civil eseményeknél csupán 46 pont az index értéke. A fehérvári fiatalok helyzete iránti érdeklődés indexe 65 pont.

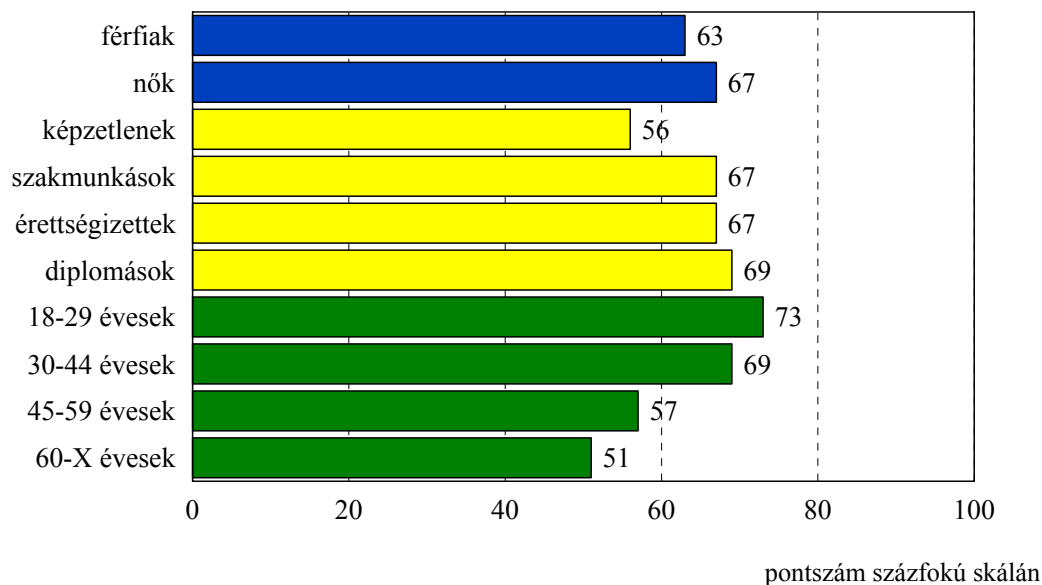
Mennyire érdeklik az alábbiak?

A közéleti, gazdasági, politikai és sport események iránt a férfiak jobban érdeklődnek, mint a nők (általában +5-6 pont), különösen nagy az eltérés a sport események iránti érdeklődésben (+14 pont). Az életkor is szegregálja a véleményeket, a fiatalok (30 év alattiak) inkább a sport – és természetesen a fiatalok helyzete - iránt érdeklődőbbek, és a közélet iránt

közönyösebbek, míg a középkorúak a gazdasági, kulturális és helyi politikai ügyek iránt fogékonyabbak. Az is jellemző, hogy az iskolai végzettség emelkedésével nő az érdeklődés, míg a teljesen képzetlen válaszadók helyi ügyek iránti érdeklődése százfokú skálán 40-45 pont, a diplomásoké 65-68 pont.

A fiatalok helyzete iránti érdeklődés indexe

Fontos kérdés, hogy a városi problémák rangsorában hova helyezik a lakosok a fiatalok helyzetét. Számszerűsítve a válaszolók a felsorolt 11 problématerület közül (munkanélküliség, bűnözés, bérlakások, hajléktalanok, parkok, tömegközlekedés, parkolás, nyugdíjasok, fiatalok, környezet, gyermekek nyári programjai) a bűnözést, a kevés bérlakást és a fiatalok helyzetét tekintik a legsúlyosabb problémának, százfokú skálán 78-82 pont az index értéke, de 70 feletti, inkább magasnak tekinthető pontszámot kapott a munkanélküliség, a hajléktalanok ügye és a nyugdíjasok helyzete is. Közepesen súlyos problématerület a környezeti kérdés, a parkok állapota, a parkolás és a tömegközlekedés helyzete, s a legalacsonyabb problémaindexeket a gyermekek nyári szabadidős lehetősége kapta.

A nők érzékenyebbek a munkanélküliségre (+6 pont), a fiatalok problémáira (+5 pont) és a hajléktalanok ügyére (+5 pont), vagyis szociálisan érzékenyebbek, ellenben a férfiak a parkolásra problémájára adtak magasabb indexet (+7 pont). Jellemző, hogy az alacsonyan képzettek nagyobb problémának vélik a munkanélküliséget (nyilván a magasabb érintettség

miatt) és a bűnözés terjedését, míg a képzettebbek problémapercepciójában hangsúlyosabban jelennek meg a környezeti problémák (ezzel együtt a parkok, zöld területek állapota) és a közlekedési gondok (parkolás, tömegközlekedés).

Mennyire tartja súlyos problémának a városban az alábbiakat (százfokú skálán)

	Probléma-index az életkor szerint				
	ÁTLAG	30 év alattiak	30-44 évesek	45-59 évesek	60-X évesek
Munkanélküliség	76	77	75	78	75
Bűnözés terjedése	82	80	80	84	85
kevés bérlakás	78	80	79	76	75
hajléktalanok ügye	74	72	73	75	76
parkok, zöld területek állapota	63	66	66	57	61
tömegközlekedés helyzete	65	67	68	63	54
Parkolás helyzete	69	69	74	67	59
nyugdíjasok helyzete	74	68	72	81	82
fiatalok helyzete	78	80	79	78	74
környezeti problémák	69	69	69	67	67
gyermek nyári szabadidős lehetőségei	60	63	62	58	49

pontszám százfokú skálán

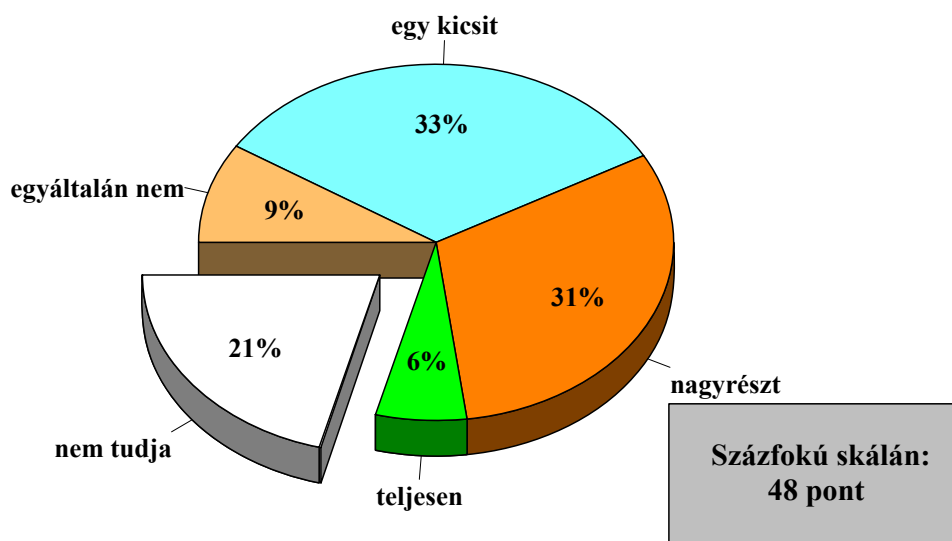
	Probléma index a gazdasági aktivitás szerint				
	Aktívak (dolgoznak)	GYES/ GYED	Nyugdíjasok	Munkanélküliek	Tanulók
Munkanélküliség	75	74	77	82	79
Bűnözés terjedése	80	79	86	67	82
kevés bérlakás	78	87	77	76	74
hajléktalanok ügye	74	71	74	69	66
parkok, zöld területek állapota	65	80	58	64	57
tömegközlekedés helyzete	67	68	58	71	66
Parkolás helyzete	73	80	59	69	65
nyugdíjasok helyzete	71	64	83	67	72
fiatalok helyzete	80	81	74	69	85
környezeti problémák	68	75	66	74	69
gyermek nyári szabadidős lehetőségei	61	65	55	60	60

pontszám százfokú skálán

A fiatalok az átlagnál magasabb probléma-indexet adtak a bérlakás helyzetre, a saját helyzetükre, a gyermekek nyári szabadidős lehetőségeire, de fontosabb nekik a környezet ill. a zöld területek állapota is. A közlekedési problémára a legérzékenyebben a középkorúak reagáltak, míg a 60 év felettiak, a bűnözés, a hajléktalanok és nyugdíjasok helyzetét érzik problémásabbnak.

A lakosok megosztottak abban, hogy mennyire ismerik az önkormányzatnál az itt élő fiatalok problémáit. A megkérdezettek egyharmada úgy véli, hogy csak egy kicsit, további egyharmaduk úgy gondolja, nagyrészt ismerik az önkormányzati szakemberek, hogy mit szeretnének az itt élő fiatalok. Határozottan negatív véleményt 9 százalékuk alkotott. A kapott százalékos adatokat százfokú skálára vetítve 48 pontot kapunk, ami az 50 pontos kritikus határ alatt van. A 45 év alattiak és a diplomások ennél is rosszabb véleménnyel vannak.

Ön szerint mennyire ismerik az önkormányzatnál, hogy mit szeretnének az itt élő fiatalok?

Ezek után nem meglepő, az sem, hogy arra a kérdésre, mely szerint mennyire veszik figyelembe a fiatalok igényeit a döntésekben a képviselők, szintén elég negatív ítélet született. Százfokú skálán az egyetértés mértéke csupán 44 pontos átlagot mutat, a többség szerint csupán egy kicsit vagy egyáltalán nem veszik figyelembe a fiatalok érdekeit az

önkormányzati döntéseknél. Érdeemes megnézni azt is, hogy mennyivel kedvezőbben vélekednek erről az idősebbek, mint maguk a fiatalok.

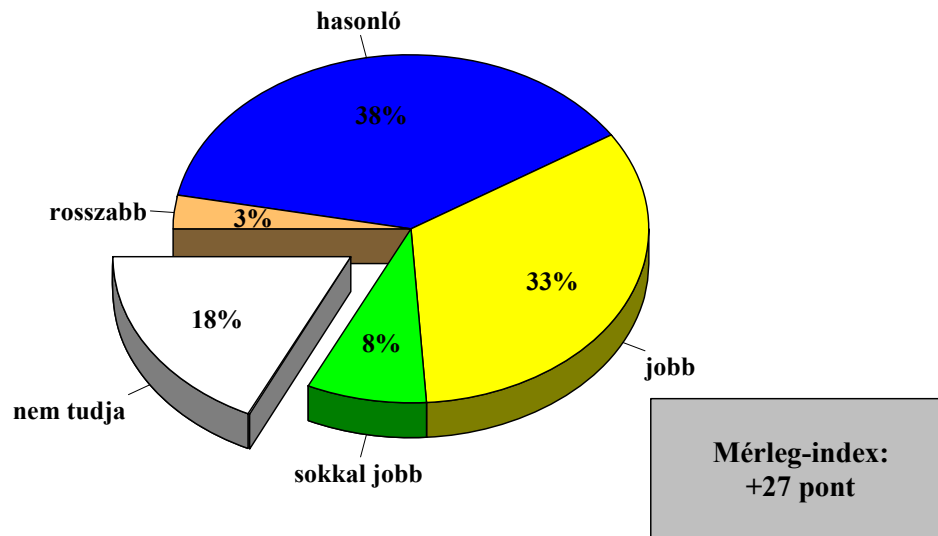
	Ön szerint mennyire ismerik az önkormányzatnál, hogy mit szeretnének az itt élő fiatalok?	És a döntésekben mennyire veszik figyelembe a fiatalok igényeit?
Férfiak	48	43
Nők	48	45
18-29 évesek	47	43
30-44 évesek	45	41
45-59 évesek	50	49
60 év feletti	54	53
Képzetlenek	51	47
Szakmunkások	45	41
Érettségizettek	49	45
Diplomások	47	44
Nincs 6-18 éves gyereke	48	45
Van 6-18 éves gyereke	47	43
ÁTLAG	48	44

pontszám százfokú skálán

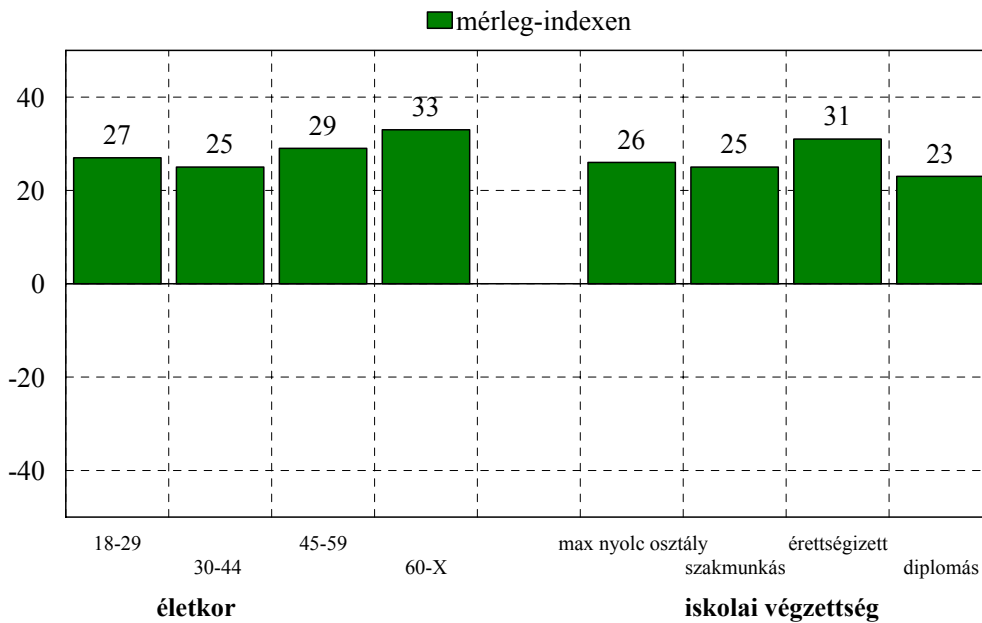
Az elmúlt évekhez viszonyítva azonban pozitív változás történt, a véleményt nyilvánítók fele úgy gondolja, hogy egy kicsivel nagyobb mértéken, egytizedük szerint sokkal nagyobb mértékben igyekszik az önkormányzat megismerni a fiatalok igényeit. 27 százalékuk véli úgy, hogy ebben a kérdésben nem történt változás, s 12 százalékuk érzékel negatív tendenciát. Ebben a kérdésben a mérleg-index értéke +28 pont, ami a 30-44 évesek körében a legalacsonyabb (+20 pont), s a 45-60 közöttiekénél a legmagasabb (+34). Az is jellemző, hogy akinek van fiatalos gyereke, azok kritikusabbak. Gazdasági aktivitás szerint az önkormányzat ez irányú törekvéseit leginkább a tanulók ismerik el (+33), legkevésbé pedig a gyerekek szülei (+26).

A székesfehérvári fiatalok helyzetét a felnőttek 33 százaléka jobbnak, további 8 százaléka sokkal jobbnak ítéli meg az országban lévő más hasonló településeken élő kortársaikhoz képest, és a válaszadók 38 százaléka úgy gondolja, az itteni fiatalok helyzete a többi településen élőkéhez hasonló. A mérleg-index értéke +27 pont.

Ön hogyan ítéli meg a fehérvári fiatalok helyzetét más hasonló településhez képest az országban?

A fehérvári fiatalok vélt helyzete az ország más településéhez képest

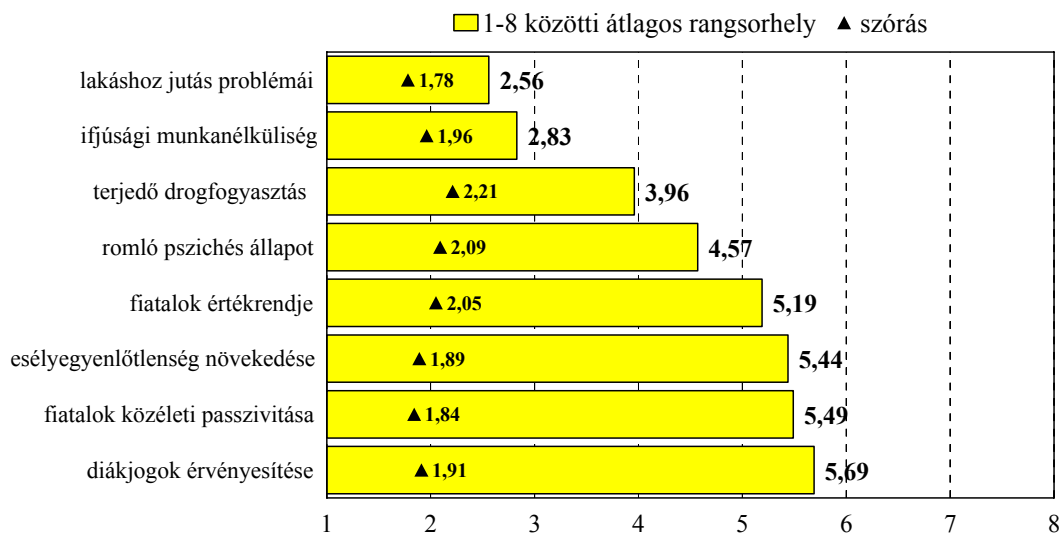
Az idősek és az érettségizettek valamint a gyermektelen válaszadók között többen vannak, akik valamivel jobbnak látják a fehérvári fiatalok helyzetét az ország más hasonló településeihez viszonyítva.

2. Az ifjúsági problémák

Mivel az egyes ifjúsági problémák nem egyformán súlyosak, s az ifjúsági koncepciónak, feladattervnek is prioritásokat kell majd megfogalmaznia, arra kértük a válaszolókat, hogy rangsoroljanak nyolc tipikus ifjúsági problémát egymáshoz képest, fontosság szerint.

A legtöbben a fiatalok egzisztenciális problémáit (lakáshoz jutás, ifjúsági munkanélküliség) tekintik a legfontosabbnak, ezt követik a mentálhigiénés problémák (terjedő drogfogyasztás, romló pszichés helyzet). A fiatalok értékrendje általában a sorrend közepére került, míg a közéleti, diákjogi szerepvállalás – meglehetősen alacsony szórás mellett, ami a vélemények egységességét mutatja – a sorrend legvégére került. Ha összességében nézzük a helyezések átlagait, és a válaszok szórását akkor a következő ábrán bemutatott sorrendet kapjuk (itt értelemszerűen az alacsonyabb átlagpontszámok jelzik a nagyobb fontosságot, illetve a kisebb szórást).

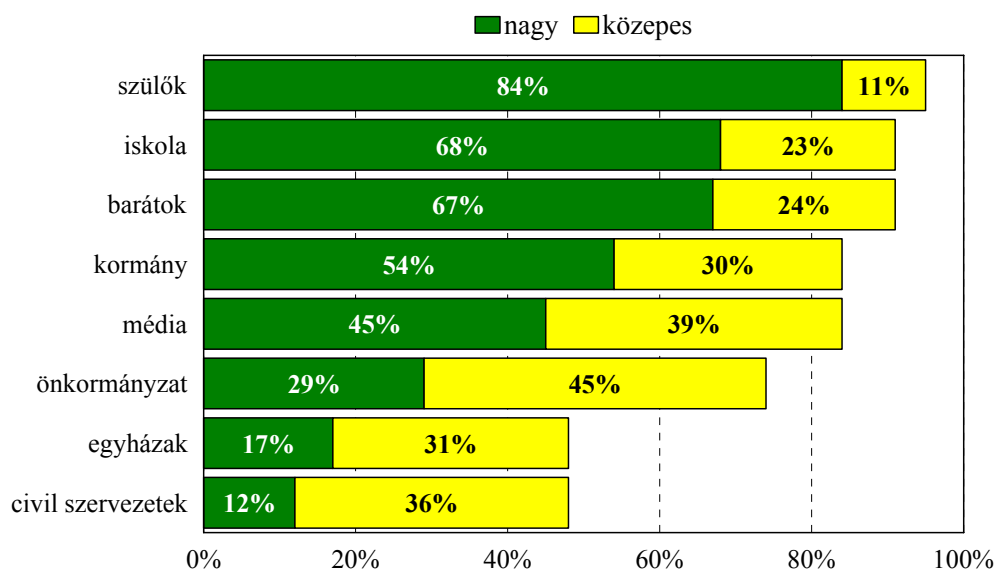
Az ifjúsági problémák fontossági sorrendje és a válaszok szórása

A fiatalok és az idősebbek által adott válaszok némileg eltérőek. Míg a 60 évnél idősebbek az átlagnál előbbre sorolták a drogfogyasztás terjedését, addig a középkorúak (30-59 évesek) a munkanélküliséget vélik fontosabbnak, a fiatalok pedig lakáshoz jutás problémáit, a növekvő esélyegyenlőtlenséget és a diákjogok érvényesítését.

Az ifjúsági problémák kezelése illetve megoldása nem képzelhető el széles társadalmi összefogás nélkül. Ugyanakkor az egyes intézményeknek, szervezeteknek, csoportoknak a lakosok – csakúgy, mint a szakemberek – különböző mértékű szerepet szánnak.

Kinek mekkora szerepe van az ifjúsági problémák kezelésében?

	Pontszám százfokú skálán az életkor szerint				
	ÁTLAG	30 év alattiak	30-44 évesek	45-59 évesek	60-X évesek
az iskolának	87	89	85	86	88
a médiának	77	77	79	76	75
az egyházaknak	51	48	49	54	61
a kormánynak	79	80	79	80	82
a barátoknak	87	88	88	86	82
a szülőknek	94	91	95	96	93
az önkormányzatnak	67	67	65	67	74
a civil szervezeteknek	52	54	51	46	58

Az ifjúsági problémák kezelésében, megoldásában a legfontosabb szerepe a fő szocializációs szinteknek (család, iskola, kortárs csoport) van, ezek közül is kiemelkednek a szülők, a lakosok 84 százaléka úgy gondolja, hogy nagy, további 11 százalékuk szerint közepes szerepük van. Az ifjúsági problémák megoldásában a székesfehérváriak a kormány szerepét is igen fontosnak tartanák, 54 százalék nagy szerepet tulajdonít nekik. Ezzel szemben az önkormányzatnak inkább csak közepes, az egyházaknak és a civil szervezeteknek pedig csak egészen kis szerepe lehet az ifjúsági problémák megoldásában, kezelésében.

Életkor szerint vizsgálva a kérdést, a fiatalok adták a legmagasabb pontszámot az iskola és a baráti kör szerepére, a középkorúak a média és a szülők felelősségére, az idősek pedig az átlagnál nagyobb szerepet tulajdonítanak az ifjúsági problémák kezelésében az egyházaknak, a civil szervezeteknek, a kormánynak és az önkormányzatnak.

Az ifjúsági ügyekben érintett, fiatalokkal foglalkozó szakemberek (pedagógusok, orvosok, tanácsadók, képviselők) munkáját általában közepesre minősítették a fehérvári lakosok. A humánszolgáltató szakemberek közül a védőnőkkel a legelégedettebbek, iskolai osztályzatokkal kifejezve 3.8-ra értékelték munkájukat, őket követik a pedagógusok az orvosok és a családsegítők (3.5). A tanácsadók, a szociális munkások és a művelődésszervezők 3.2-3.4 közötti osztályzatot kaptak, s a középezt nem éri el az önkormányzati képviselőknek és a papoknak az ifjúság érdekében végzett munkájával való elégedettség.

Elégedettségi mutató

	Elégedettség (1-5 osztályzat)	Szórás (1-5)	Nem tudja (%)
Védőnők	3,8	0,9	27
Pedagógusok	3,5	0,8	14
Orvosok	3,5	1,0	9
Családsegítők	3,5	1,0	36
Szociális munkások	3,4	0,9	38
Művelődésszervezők	3,3	0,9	30
Tanácsadók	3,2	1,0	41
Önkormányzati képviselők	2,9	1,1	25
Papok	2,8	1,2	32

A fehérváriak között teljes az egyetértés abban, hogy a város fiataljainak problémáit csak széles társadalmi összefogással lehet megoldani, s a fiatalokat a róluk szóló döntésekbe és a koncepció végrehajtásába egyaránt be kell vonni. Ugyanakkor az ifjúsági problémák kezelésénél szem előtt kell tartani, hogy az ifjúsági problémák megoldása nem képzelhető el a többi társadalmi probléma megoldása nélkül. Mindezzel a megkérdezettek több mint 90 százaléka egyetért, ugyanakkor azt a lakosok egyharmada már vitatja, hogy a fiatalok problémáinak megoldásáért az idősebbek tehetnek többet.

Fehérváron a munkanélküliség alacsonyabb, mint az országos átlag. Ezzel a lakosok háromnegyede tisztában van, 20 százalékuk vitatja. A diplomások között ennél is magasabb az egyetértők aránya (82 százalék). A fiatalok 71 százaléka, a 30-44 évesek 81 százaléka

gondolja ezt, ugyanakkor a gazdaságilag legkevésbé aktív 60 év feletti korosztály csak 68 százaléka ért egyet azzal, hogy a városban alacsonyabb a munkanélküliségi arány, s a bizonytalanok aránya körükben meghaladja a 10 százalékot.

	Egyetért	Nem ért egyet	Nem tudja
1.A fiatalok problémáit csak széles társadalmi összefogással lehet megoldani.	93	5	2
2.A fiatalokat be kell vonni a róluk szóló döntésekbe.	99	1	0
3.Az ifjúsági koncepció végrehajtásában fontosabb szerepet kell szánni a fiataloknak is.	97	2	1
4.Az ifjúsági problémák megoldása nem képzelhető el a többi társadalmi probléma megoldása nélkül.	92	7	1
5.A fiatalok problémáinak megoldásáért az idősebbek tehetnek többet.	66	31	3

százalékos megoszlás

"A fiatalok problémáinak megoldásáért az idősebbek tehetnek többet."
 egyetértők százalékos aránya

